

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-42)

28 NİSAN DÜNYA İŞ SAĞLIĞI GÜNÜ (2023)

İstihdam ve çalışma koşulları, sağlık eşitliği üzerinde güçlü etkilere sahiptir. İyi çalışma koşulları, sosyal koruma ve statü, kişisel gelişim fırsatları ve fiziksel ve psikososyal risklerden korunma sağlayabilir. Ayrıca, çalışanların sosyal ilişkilerini ve özsaygılarını iyileştirebilir ve olumlu sağlık etkilerine yol açabilir. İşçilerin sağlığı, hane geliri, verimlilik ve ekonomik kalkınma için temel bir önkoşuldur. Isı, gürültü, toz, tehlikeli kimyasallar, güvenli olmayan makineler ve psikolojik stres gibi işyerindeki sağlık riskleri, meslek hastalıklarına neden olabilir ve diğer sağlık sorunlarını da kötüleştirebilir. İstihdam koşulları, meslek ve işyerindeki hiyerarşi de sağlığı etkiler. Stres altında çalışan veya güvencesiz istihdam koşullarında olan kişilerin, daha fazla sigara içme, daha az egzersiz yapma ve sağlıksız beslenme olasılıkları daha yüksektir.¹

Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ), dünya çapında yaklaşık 2,3 milyon kadın ve erkeğin her yıl işle ilgili kazalara veya hastalıklara yenik düştüğünü tahmin etmektedir; bu, her gün 6000'den fazla ölüme karşılık gelir. UÇÖ verilerine göre dünya çapında, yılda yaklaşık 340 milyon iş kazası ve 160 milyon işle ilgili hastalık mağduru bulunmaktadır.²

28 Nisan, dünya çapında sendika hareketi tarafından 1996 yılından beri düzenlenen Ölü ve Yaralı İşçiler Uluslararası Anma Günü'dür. Amacı, bu tarihte dünya çapında kampanyalar düzenleyerek iş kazaları ve hastalıklarının kurbanlarının anısını onurlandırmaktır. 2003 yılında, ILO da 28 Nisan kampanyasına dahil olmuştur. Yaralı ve hayatını kaybetmiş işçileri onurlandırırken, bu yaralanmaların ve ölümlerin küresel çapta önlenebilir olduğunu göstermek amacıyla, bu günü hem anma hem de kutlama günü olarak "Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü" adıyla kabul etmiştir. Bu gün sendikalar, işveren kuruluşları ve hükümet temsilcileri arasında iş sağlığı ve güvenliği konusunda uluslararası farkındalığı artırma günü olarak görülmektedir.³

Her yıl milyonlarca işçi, meslek kazaları ve hastalıkları nedeniyle hayatını kaybederken, birçok kişi de engelleyici işle ilgili yaralanmalar ve kronik durumlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu tehlikelere rağmen, birçok ülkede iş kazaları ve hastalıkları önlemek için yeterli iş sağlığı ve güvenliği önlemleri genellikle eksik kalmaktadır. Haziran 2022'de Uluslararası Çalışma Konferansı, "güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı"nın işte temel bir prensip ve hak olduğunu ilan etmiştir. Bu ayrıca İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi, 1981 (No. 155) ve İş Sağlığı ve Güvenliği Teşvik Çerçevesi Sözleşmesi, 2006 (No. 187) gibi sözleşmelerin de temel sözleşmeler olarak belirlenmesini içermektedir. Bu düzenlemeyle ILO üyesi olan devletler, sözleşmelerin onay durumlarına bakılmaksızın, temel bir hak olan güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamına ilişkin ilkeleri ILO Anayasası'na uygun olarak saygı göstermek, teşvik etmek ve gerçekleştirmekle yükümlü olmuşlardır.⁴

Alınan bu karar doğrultusunda bu yıl 28 Nisan'ın teması "A safe and healthy working environment is a

¹ Protecting workers' health, WHO. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/protecting-workers'-health> Erişim: 18.04.2023

² World Statistic, ILO. https://www.ilo.org/moscow/areas-of-work/occupational-safety-and-health/WCMS_249278/lang--en/index.htm Erişim: 18.04.2023

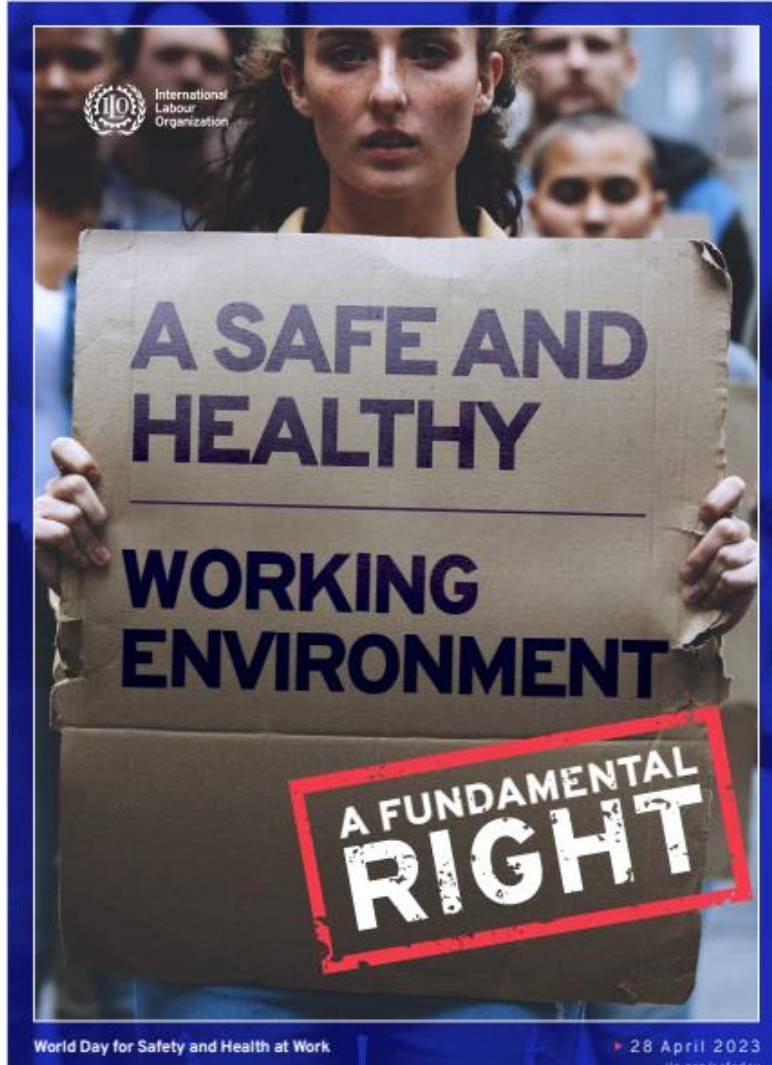
³ History of 28 April, ILO. https://www.ilo.org/safework/events/safeday/WCMS_316480/lang--en/index.htm Erişim: 18.04.2023

⁴ Implementing a safe and healthy working environment: Where are we now? , ILO, 2023.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-42)

fundamental principle and right at work” (Güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı, işte temel bir prensip ve haktır) olarak belirlenmiştir. 28 Nisan 2023'te, ILO bu kararı gündeme getirerek ve dünya genelinde uzmanları ve tarafları bir araya getirerek, iş dünyasında bu hakkın pratik olarak nasıl uygulanabileceğini ve dünya genelindeki etkilerini tartışacaktır.⁵

İş Sağlığı ve Güvenliği Günü, işleri güvenli ve sağlıklı hale getirmenin yolları ve iş sağlığı ve güvenliği konusunu siyasi düzeyde daha görünür hale getirme ihtiyacı hakkında farkındalığı artırmak için önemli bir araçtır. Aynı zamanda iş kazaları ve hastalıklarının küresel olarak önlenmesini teşvik etmektedir, güvenlik ve sağlık kültürünü teşvik etmek ve oluşturmak işyeri ölümleri ve yaralanmalarının sayısını azaltmaya yardımcı olabilecektir.⁶

Şekil 1 : UÇÖ'nün Dünya İş Sağlığı Günü 2023 teması kapsamında hazırladığı poster.⁵

⁵ World Day for Safety and Health at Work 2023, ILO. <https://www.ilo.org/global/topics/safety-and-health-at-work/events-training/events-meetings/safeday2023/lang--en/index.htm> Erişim: 18.04.2023

⁶ World Day for Safety and Health at Work 28 April, United Nations. <https://www.un.org/en/observances/work-safety-day> Erişim: 18.04.2023

Bu doküman, Dr. Yağmur Ünal tarafından, Prof. Dr. Ali Naci Yıldız danışmanlığında 18.04.2023 tarihinde hazırlanmıştır.

Bilgilendirme notunun aşağıda belirtilen şekilde kaynak gösterilmek şartıyla yazılı, elektronik, vb ortamlarda kullanılması önerilmektedir:
Ünal Y., Yıldız A. N. 28 Nisan Dünya İş Sağlığı Günü Bilgilendirme Notu-HÜTF Halk Sağlığı AD Toplum İçin Bilgilendirme Serisi 2022/2023-42-[İnternet]
<http://www.halksagligi.hacettepe.edu.tr/>. Erişim:25.4.2023.